

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Doprava

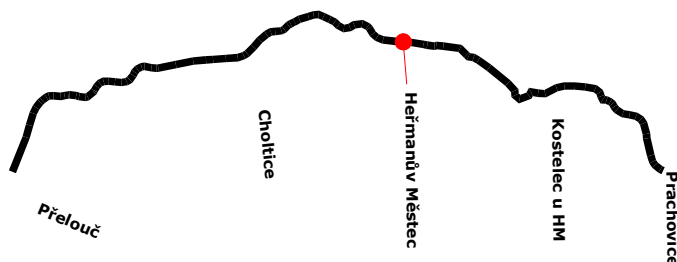
Ministerstvo dopravy
Státní fond dopravní
infrastruktury

Jiná ověření:

Paré:

Orientační schéma:

Razítko oprávněné osoby:

Podpis:

Datum:

Revize:	Datum:	Popis:	Kontroloval:
002	08/2022	1. ETAPA- výstavba nástupišť v ŽST Heřmanův Městec	Mgr. Martina Fialová, Ph.D.
001	06/2022	1. ETAPA- výstavba nástupišť	Mgr. Martina Fialová, Ph.D.
000	02/2022	Odevzdání - Dokumentace se zpracovanými připomínkami	Mgr. Martina Fialová, Ph.D.
P02	10/2021	Odevzdání - DUSP k připomínkám	Mgr. Martina Fialová, Ph.D.

Stavebník/Investor:	Správa železnic, státní organizace	 SPRÁVA ŽELEZNIC
Adresa:	Dlážděná 1003/7, 110 00 Praha 1	
Zástupce investora:	Stavební správa východ	
Adresa:	Nerudova 1, 779 00 Olomouc	

Zhotovitel díla:	EXPROJEKT s.r.o.		
Adresa: Kontakt:	Heršpická 758/13, 619 00 Brno T: +420 533 312 000 E: info@exprojekt.cz		
Zhotovitel objektu:	EXPROJEKT s.r.o.		
Adresa: Kontakt:	Heršpická 758/13, 619 00 Brno T: +420 533 312 000 E: info@exprojekt.cz		
Hlavní projektant (HIP):	Ing. Igor Kekely	Specialista:	Mgr. Martina Fialová, Ph.D.

Název stavby/akce:	Rekonstrukce přejezdu P5043 v km 13,750 trati Prelouč - Prachovice		Označení investora:
			S621500628
			Označení zhotovitele:
			2020-202
Název části:	Souhrnná technická zpráva Popis vlivů stavby na životní prostředí a jeho ochrana		Označení části:
			B.6.5
Název objektu/dílní části:	Přírodovědný výzkum		Označení objektu/komplexu:
Název přílohy:			Číslo přílohy:
Název dílní části přílohy:			
Odpovědný projektant:	Zpracovatel přílohy:	Měřítka:	Stupeň dokumentace:
Mgr. M. Fialová, Ph.D.	Mgr. M. Fialová, Ph.D.	Formáty:	
Kraj:	Katastrální území:	TUDU:	Smluvní datum zpracování:
Pardubický	Dle TZ	1541 xx	
			19. 8. 2022

Kódové označení přílohy
S621500628_PDPS_B65XX_XXXXXXX_XX_X_XXX_002

[Prostor pro další informace]

STAVBA: **Rekonstrukce TZZ Přelouč - Prachovice**

STUPEŇ: **Projektová dokumentace pro provádění stavby (PDPS)**

Přírodovědný průzkum

OBSAH:

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE	3
2. GEOMORFOLOGIE	4
3. BIOGEOGRAFICKÉ ČLENĚNÍ ZÁJMOVÉ LOKALITY	5
4. BOTANICKÝ PRŮZKUM	6
5. ZOOLOGICKÝ PRŮZKUM	8
6. VLIVY NA FLÓRU A FAUNU	23
7. DOPORUČENÁ OPATŘENÍ PRO MINIMALIZACI NEGATIVNÍHO VLIVU ZÁMĚRU	30
8. ZÁVĚR.....	31
9. LITERATURA A POUŽITÉ PODKLADOVÉ MATERIÁLY	32

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název stavby: „Rekonstrukce TZZ Přelouč - Prachovice“

Objednatel: Správa železniční dopravní cesty, státní organizace
Dlážděná 1003/7
110 00 Praha 1 – Nové Město

Umístění záměru: Kraj: Pardubický
Obec: Přelouč, Valy, Veselí, Choltice, Svinčany, Jeníkovice, Klešice, Heřmanův Městec, Kostelec u Heřmanova Městce, Prachovice, Vápenný Podol
Katastrální území: Přelouč, Valy nad Labem, Veselí u Přelouče, Choltice, Svinčany, Jeníkovice u Choltic, Klešice, Heřmanův Městec, Kostelec u Heřmanova Městce, Prachovice, Vápenný Podol

Stručný popis záměru:

Stavba „Rekonstrukce TZZ Přelouč - Prachovice“ kolejově začíná v km 1,716 777 a končí v km 13,740 141. Odstranění LIS proběhne v celém rozsahu trati až do km 21,556. Kabelové trasy jsou navrženy v celém rozsahu stavby.

Stavba má charakter rekonstrukce. Jedná se o kompletní rekonstrukci zabezpečovacího a sdělovacího zařízení, částečnou rekonstrukci energetických zařízení, železničního svršku, spodku, přejezdů, nástupišť a pozemních objektů a výstavbu nových prefabrikovaných objektů malého rozsahu. Odstraněna bude zbytná drážní infrastruktura.

Součástí záměru bude částečná rekonstrukce železničního svršku v mezistaničních úsecích Přelouč – Choltice a Choltice – Heřmanův Městec. V prostoru ŽST Choltice bude upravena konfigurace železniční stanice. Vybudována bude nová zastávka. V oblasti rekonstruovaného kolejového rozvětvení bude provedena rekonstrukce železničního spodku. Na území ŽST Heřmanův Městec je navržena rekonstrukce kosteleckého zhlaví.

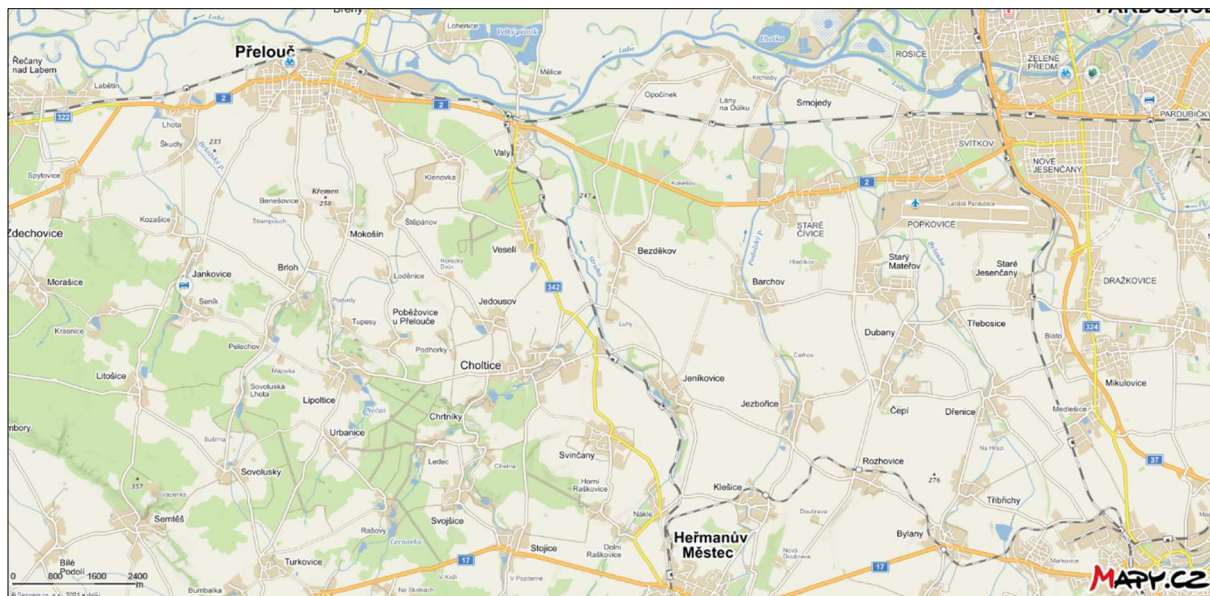
Práce na železničním svršku budou probíhat v km 1,58 až cca 14,2. V tomto úseku se bude podbíjet a doplňovat štěrk. Přístup bude přímo z koleje

Nový železniční svršek bude realizovat v úseku 25 m v okolí přejezdu P5028 v km 3,130; v úseku 50 m kolem přejezdu P50302 v km 3,954; 25 m okolo přejezdu P5031 v km 4,515; v úseku 25 m okolo přejezdu P5033 v km 6,110; dále ve stanicích Choltice a Heřmanův Městec. Úpravy proběhnou také v okolí propustků v km 6,758; 9,217 a 11,441.

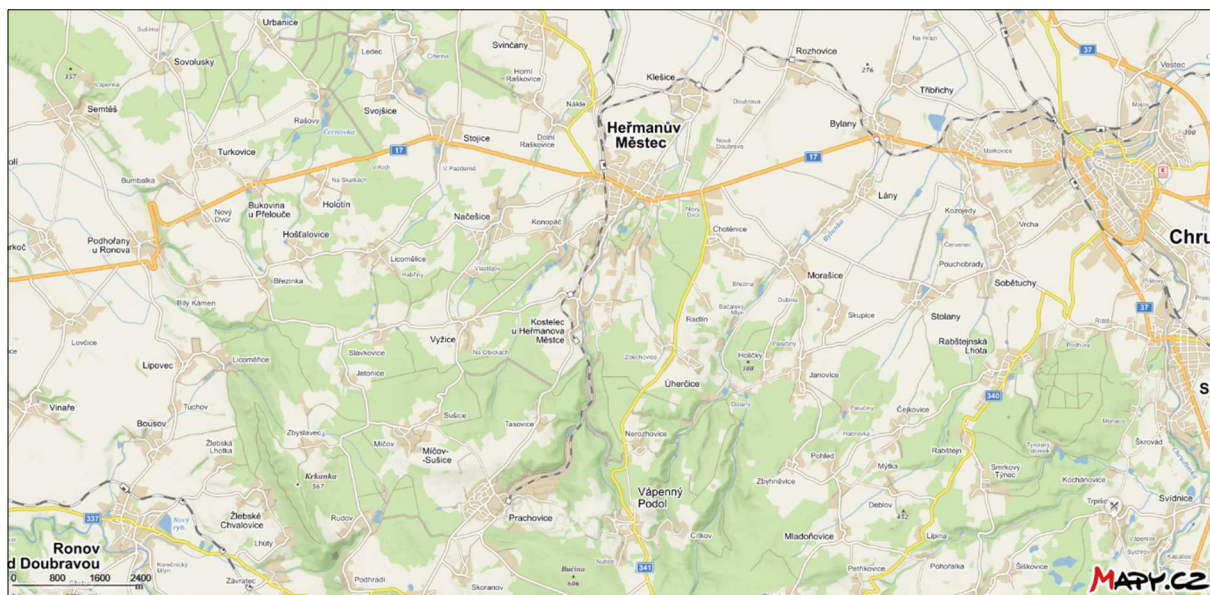
V km 10,730 až 10,820 dojde k rozšíření stávajícího drážního tělesa.

Proběhne také rekonstrukce propustků v km 6,759 (SO 12-21-01); v km 9,215 (SO 14-21-01); v km 10,808 (SO 14-21-02) a mostu v km 11,439 (SO 14-20-01).

Realizace stavby je předběžně uvažována v období června 2022 do prosince 2024.

Obr. 1: Situace záměru (úsek Přelouč - Heřmanův Městec)

Obr. 2: Situace záměru (úsek Heřmanův Městec – Prachovice)

2. GEOMORFOLOGIE

Z geomorfologického hlediska se úsek železnice mezi Přeloučí a Heřmanovým Městcem nachází na území České tabule, v podsoustavě Východočeská tabule, na severním

okraji geomorfologického celku Svitavská pahorkatina hraničícího s Východolabskou tabulí, na rozhraní podcelků Chrudimská tabule a Pardubická kotlina a okrsků Heřmanoměstská tabule a Východolabská niva.

Úsek jižně od Heřmanova Městce do Prachovic se rozkládá na území Česko-moravské soustavy, v podsoustavě Českomoravská vrchovina, v geomorfologickém celku Železné hory, prochází podcelky Chvaletická pahorkatina a Sečská vrchovina a geomorfologickými okrsky Chvaletická pahorkatina a Kameničská vrchovina.

3. BIOGEOGRAFICKÉ ČLENĚNÍ ZÁJMOVÉ LOKALITY

Železniční trať dle Culka et al. (2013) prochází třemi bioregiony, Pardubickým, Chrudimským a Železnohorským.

Pardubický bioregion leží uprostřed východních Čech, zahrnuje jejich nejnižší část, Pardubickou kotlinu. Protážen je ve směru toků Labe a Loučné. Typickým znakem jsou nivy s luhy a slatinnými olšinami a na ně navazující nízké a střední terasy s borovými doubravami a slatinami. Pro současnou krajinu jsou charakteristické kulturní bory na terasách a olšiny v podmáčených sníženinách. Typické je zastoupení slatin a rybníků s odpovídající flórou i faunou. Převažuje orná půda, značnou plochu zabírají větší sídla.

Chrudimský bioregion se rozkládá na návětrném jihovýchodním okraji Polabí. Má reliéf opukových až slínovcových plošin, které se zvedají k jihu a východu a nabývají rázu členitých pahorkatin. Zastoupena je zde teplejší varianta mezofilní bioty, s přesahem méně náročných teplomilných prvků hercynského charakteru a současně z východu omezeně pronikajícími karpatskými prvky. V současné době převládá na území bioregionu orná půda. Travní porosty jsou vázány na nivy, podmáčené sníženiny.

Železnohorský bioregion leží na jihu východních Čech, zahrnuje geomorfologický celek Železné hory. Tvořen je vrchovinou s pestrá geologickou skladbou sklánějící se do Polabí. Biodiverzita je podstatně zvýšena údolními fenomény, zvláště na Chrudimce. Severní okraj s přechody do Chrudimského bioregionu je spíše nereprezentativní. V lesích dominují smrkové a borové kultury (Culek et al. 2013).

4. BOTANICKÝ PRŮZKUM

Potenciální přirozená vegetace

Potenciální přirozená vegetace představuje typ vegetace, který by se v daném území přirozeně vyskytoval jako výsledek dlouhého sukcesního vývoje ve vazbě na specifické faktory území. Je podmíněn především klimatem, půdními faktory a konfigurací terénu. Vyloučen je také významný vliv člověka na utváření vegetace. Znalost potenciální vegetace je důležitá pro lepší představu o charakteru území a původním stavu vegetačního krytu v dané lokalitě, ochranu stávajících biotopů a např. při revitalizačních projektech v rámci kterých umožní s ohledem na stanovištní podmínky stanovit optimální druhovou skladbu vysazovaných dřevin. Dle mapy potenciální přirozené vegetace České republiky (Neuhäuslová et al. 2001) prochází železnice v úseku Valy – Choltice územím s vegetací **lipových doubrav** (*Tilio-Betuletum*). V úseku Choltice – Heřmanův Městec se jedná o vegetaci **černýšových dubohabřin** (*Melampyro nemorosi-Carpinetum*), v následujícím úseku Heřmanův Městec – Prachovice je vymapována potenciální vegetace **bikových a/nebo jedlových doubrav** (*Luzulo albidae-Quercetum petraeae, Abieti-Quercetum*). Ukončení železnice v Prachovicích se rozkládá již na území **bikových bučin** (*Luzulo-Fagetum*).

Metodika průzkumu

Přírodovědný průzkum byl proveden ve dnech 17. 5., 6. 8., 14. a 15. 8. 2021. Zaměřen byl na charakteristiku vegetace přítomné v území, výskyt vzácných, ohrožených a zvláště chráněných druhů a také na výskyt invazních druhů rostlin. Pozornost byla zaměřena dále na přítomnost přírodních a přírodě blízkých biotopů v území.

Průzkum byl prováděn pochůzkou. Orientován byl zejména na území přímo ovlivněné posuzovaným záměrem. Zaznamenávány byly přítomné druhy, v případě složitější determinace byl použit Klíč ke květeně ČR (Kaplan 2019). Použité názvosloví vychází z publikace Danihelka et al. (2012), údaje o přítomnosti v Červených seznamech z publikace Grulich (2012). Názvosloví biotopů a vegetace respektuje Chytrého et al. (2010), resp. Chytrého et al. (2009). Jedním z podkladů pro terénní šetření byly také výstupy z mapování biotopů ČR, resp. jeho aktualizací, které v tomto území proběhly v letech 2002 až 2005, resp. v letech 2006, 2007 a 2012.

Aktuální stav vegetace

Posuzovaný záměr představuje rekonstrukci stávajícího železničního tělesa. Jedná se o jednokolejnou trať vedoucí v rovině s okolním terénem v intenzivně zemědělsky obhospodařované krajině. Mezi drážními km 5,7 až 11,4 vede trať podél okraje nivy Struhy,

resp. Jeníkovického potoka. Koncový úsek mezi Kostelcem u Heřmanova Městce a Prachovicemi prochází rozsáhlými lesními porosty.

Těleso železnice a jeho okolí většinou představuje člověkem silně ovlivněné biotopy. Jedná se o antropogenní plochy se sporadickou vegetací mimo sídla (X6), ruderální bylinnou vegetací mimo sídla (X7) a nálety pionýrských dřevin (X12).

Přírodě blízké biotopy jsou v okolí zastoupeny minimálně. Mezofilní ovsíkové louky (T1.1) jsou zastoupeny v okolí vlakové zastávky Veselí u Přelouče. Mezi drážními km 5,65 až 6,8, kde železnice tvoří západní hranice PP Meandry Struhy je vodní tok doprovázen zbytky porostů tvrdých luhů nížinných řek (L2.3), v nivě jsou vyvinuty vlhké pcháčové louky (T1.5). V okolí Jeníkovice, v úseku mezi drážními km 8,8 až 10,1 přiléhají k železnici údolní jasanovo-olšové luhy (L2.2) doprovázející Jeníkovický potok, resp. mezofilní ovsíkové louky (T1.1). V lesním komplexu jižně od Kostelce u Heřmanova Městce jsou zastoupeny porosty hercynských dubohabřin (L3.1) a květnaných bučin (L5.1). Podél Podolského potoka jsou vytvořeny údolní jasanovo-olšové luhy (L2.2).

Vlastní kolejiště je většinu trasy vegetace zcela prosté. V některých úsecích v něm dominuje porost turanky kanadské (*Conyza canadensis*), rosičky krvavé (*Digitaria sanguinalis*) a laskavce ohnutého (*Amaranthus retroflexus*). Tyto druhy, společně s bérlem sivým (*Setaria pumila*) a locikou kompasovou (*Lactuca serriola*) lze hojně zaznamenat při okrajích železnice. V cca 2 m širokém pásu ruderální vegetace vinoucí se podél železnice mezi poli lze zaznamenat ježatku kuří nohu (*Echinochloa crus-galli*), čičorku pestrou (*Securigera varia*), mydlíci lékařskou (*Saponaria officinalis*), lnici květel (*Linaria vulgaris*), šedivku šedou (*Berteroa incana*), kominici lékařskou a bílou (*Melilotus officinalis*, *M. albus*), mrkev obecnou (*Daucus carota*) a další druhy. Místy tvoří dominantu kopřiva dvoudomá (*Urtica dioica*) či pelyněk černobýl (*Atemisia vulgaris*).

V blízkosti zastávky Valy u Přelouče stojí za zmínku rozsáhlá populace žebřice pyrenejské (*Libanotis pyrenaica*) a výskyt mračňáku Theophrastova (*Abutilon theophrasti*) na okraji pole. Železniční trať je v celém svém úseku dřevin téměř zcela prostá. Spíše roztroušeně ji doprovází slivoň obecná (*Prunus insititia*), ořešák královský (*Juglans regia*) či vrba křehká (*Salix euxina*). Dřeviny v okolí trati jsou pravidelně seřezávány. V úseku mezi km 4,1 až 5,0 a 5,3 až 5,5 vede trať v těsné blízkosti lesních porostů. Zčásti jsou zde v současnosti paseky, v některých úsecích zde rostou vzrostlé duby letní (*Quercus robur*) o obvodu cca 170 cm, resp. jírovec maďal (*Aesculus hippocastanum*) v těsné blízkosti tělesa železnice, ve vzdálenosti cca 4 m od osy koleje.

Další stromy, směrem k železnici pravidelně seřezávané, rostou v úseku mezi km 6,0 až 6,7. Zde se jedná o vrby křehké (*Salix euxina*), resp. duby letní (*Quercus robur*) s označením PP Meandry Struhy, resp. javor babyku (*Acer campestre*) a vrbu jívu (*Salix caprea*).

V úseku drážních km 6,0 až 6,8 jsou mezi železnicí a Struhou vytvořeny vlhké pcháčkové louky s pcháčem šedým a zelinným (*Cirsium canum*, *C. oleraceum*), krvavcem totenem (*Sanguisorba officinalis*), kakostem lučním (*Geranium pratense*), metlicí trsnatou (*Deschampsia cespitosa*) či kyprejí vrbicí (*Lythrum salicaria*).

V místech křížení s Jeníkovickým potokem je vyvinut údolní jasanovo-olšový luh, v bylinném patře převažuje chřastice rákosovitá (*Phalaris arundinacea*), sítina rozkladitá (*Juncus effusus*) a chmel otáčivý (*Humulus lupulus*). V keřovém a stromovém patře lze nejčastěji zaznamenat vrbu křehkou (*Salix euxina*) a střemchu obecnou (*Prunus padus*).

Ruderální porosty doprovázející železnici lze přiřadit k suchomilné ruderální vegetaci s dvouletými a vytrvalými druhy (*Artemisia vulgaris*), as. *Melilotetum albo-officinalis* a as. *Tanacetum vulgare*-*Artemisia vulgaris*.

Soupis zaznamenaných druhů je uveden v tabulce 1.

Během průzkumů byla v území zaznamenána přítomnost jednoho zvláště chráněného druhu dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., v platném znění. Jedná se o silně ohrožený lomikámen trojprstý (*Saxifraga tridactylites*, SO, C3 autochtonní).

Lomikámen trojprstý druhem výslunných, otevřených stanovišť, jako jsou skalní stepi, skalní štěrbiny, okraje cest. V posledních letech se šíří podél železničních tratí, kde našel druhotné stanoviště.

Reisch (2007) provedl genetickou studii tohoto druhu s porovnáním populací nacházejících se na železnicích a v přirozených podmínkách. Genetická struktura rostlin se lišila mezi přirozenými a člověkem vytvořenými stanovišti. Tato studie tedy podporuje domněnku, že původ populací lomikamene trojprstého šířících se podél železnic se nachází v jiných geografických regionech a nejedná se tedy o původní genotyp zkoumané oblasti. Populace na druhotných stanovištích, šířící se po železnici byly zjištěny na území žst. Choltice a Heřmanův Městec.

Ve vazbě na vegetaci v těsné blízkosti železničního tělesa byly zaznamenány dva druhy Červeného seznamu ČR (Grulich 2012). V okolí zastávky Valy u Přelouče roste bohatá populace žebřice pyrenejské (*Libanotis pyrenaica*), roztroušeně se zde vyskytuje mák polní (*Papaver argemone*). Oba druhy jsou řazeny mezi taxony vyžadující pozornost (C4a).

Liniové struktury v krajině, ať už antropogenní (železnice, silnice), tak přirozené (vodní toky) představují prvky, podél kterých dochází k šíření invazních druhů.

V úseku v souběhu s hlavním železničním koridorem doprovází železnici rozsáhlé porosty trnovníku akátu (*Robinia pseudoacacia*). Akát je také zastoupen v okraji lesa v okolí km 10,7. Zastoupen je také javor jasanolistý (*Acer negundo*) a topol kanadský (*Populus xcanadensis*). Z výsadeb v okolí Choltic pochází pámelník bílý (*Symphoricarpos albus*).

Z dalších druhů byly zaznamenány laskavec ohnutý (*Amaranthus retroflexus*), turanka kanadská (*Conyza canadensis*), turan roční (*Erigeron annuus*), netýkavka malokvětá a žláznatá (*Impatiens parviflora*, *I. glandulifera*), bělotrn kulatohlavý (*Echinops sphaerocephalus*). Hojně se zejména v okolí Choltic a směrem na Heřmanův Městec podél železnice šíří celík kanadský (*Solidago canadensis*), u hlavního železničního koridoru byla zjištěna také přítomnost topinamburu hlíznatého (*Helianthus tuberosus*).

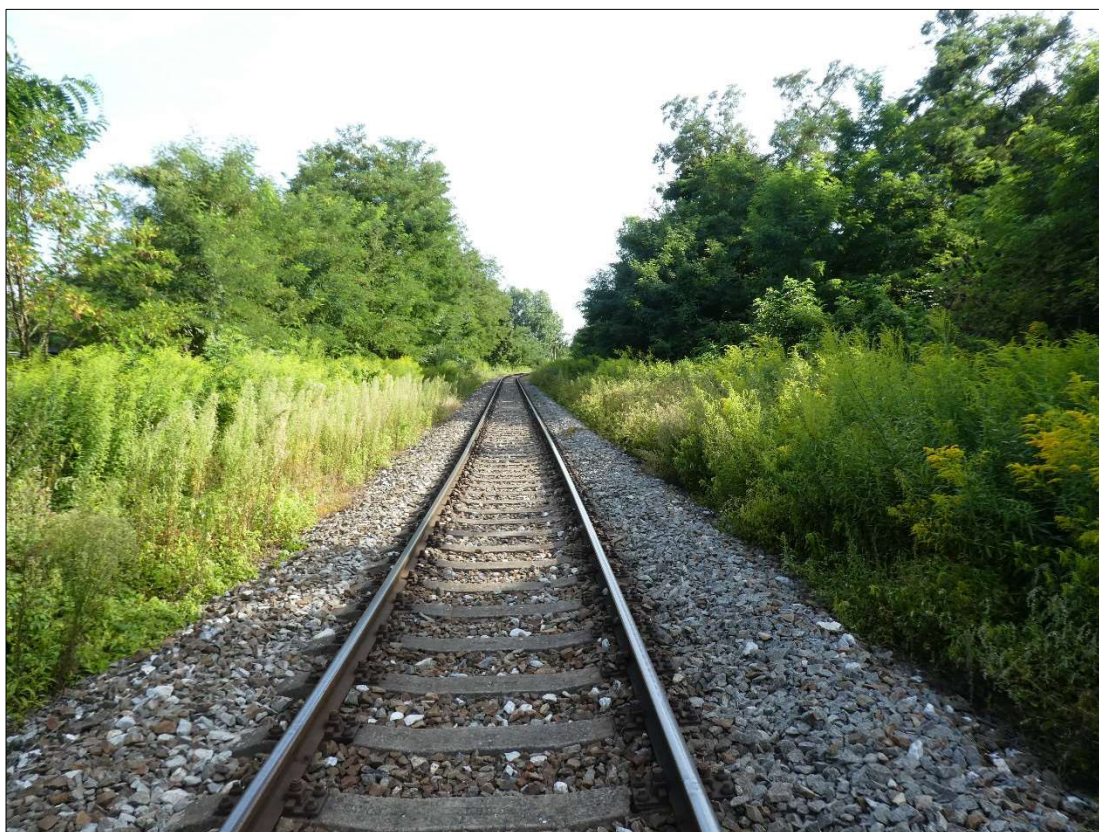
Obr. 3: Charakter železnice v blízkosti obce Valy

Obr. 4: Odstraňování dřevin z okolí drážního tělesa, území jižně od PP Meandry Struhy

Obr. 5: Pohled na jasanovo-olšový luh v okolí Jeníkovického potoka

Obr. 6: Ruderální vegetace s dominujícím celíkem kanadským severně od Heřmanova Městce

Tab. 1: Soupis zaznamenaných druhů (názvosloví a status dle Danihelka et al. 2012; ohrožení dle Grulich (2012) – C3 – ohrožený taxon, C4a – vzácnější taxony vyžadující pozornost, ochrana dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., v platném znění - SO - silně ohrožený)

Taxon	Status	Poznámka
<i>Abutilon theophrasti</i>	naturalizovaný, neofyt	
<i>Acer campestre</i>		
<i>Acer negundo</i>	invazní, neofyt	ojedinělý záznam, v okolí km cca 11,6
<i>Acer pseudoplatanus</i>		
<i>Aegopodium podagraria</i>		
<i>Aesculus hippocastanum</i>	naturalizovaný, neofyt	
<i>Achillea millefolium</i> agg.		
<i>Ajuga reptans</i>		
<i>Alliaria petiolata</i>		
<i>Alnus glutinosa</i>		
<i>Alopecurus pratensis</i>		
<i>Amaranthus retroflexus</i>	invazní, neofyt	zejména úsek Přelouč - Valy
<i>Angelica sylvestris</i>		
<i>Anthriscus sylvestris</i>		
<i>Anthoxanthum odoratum</i>		
<i>Arabidopsis thaliana</i>		

Taxon	Status	Poznámka
<i>Arctium lappa</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Arenaria serpyllifolia</i>		
<i>Arrhenatherum elatius</i>	invazní, archeofyt	
<i>Artemisia vulgaris</i>		
<i>Asarum europaeum</i>		
<i>Astragalus glycyphyllos</i>		
<i>Barbarea vulgaris</i>		
<i>Berteroa incana</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Betula pendula</i>		
<i>Brachypodium pinnatum</i>		
<i>Brachypodium sylvaticum</i>		
<i>Bromus sterilis</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Bromus tectorum</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Calamagrostis epigejos</i>		
<i>Callitriche</i> sp.		
<i>Caltha palustris</i>		
<i>Calystegia sepium</i>		
<i>Campanula trachelium</i>		
<i>Capsella bursa-pastoris</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Cardamine amara</i>		
<i>Cardus acanthoides</i>		
<i>Carduus crispus</i>		
<i>Carex acutiformis</i>		
<i>Carex caryophyllea</i>		
<i>Carpinus betulus</i>		
<i>Centaurea jacea</i>		
<i>Centaurea stoebe</i>		
<i>Cerastium arvense</i>		
<i>Cerastium holosteoides</i>		
<i>Cichorium intybus</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Circaea lutetiana</i>		
<i>Cirsium arvense</i>	invazní, archeofyt	
<i>Cirsium canum</i>		
<i>Cirsium oleraceum</i>		
<i>Cirsium vulgare</i>		
<i>Clinopodium vulgare</i>		
<i>Colchicum autumnale</i>		
<i>Convallaria majalis</i>		
<i>Conyza canadensis</i>	invazní, neofyt	hojně
<i>Cornus sanguinea</i>		
<i>Corylus avellana</i>		
<i>Crepis biennis</i>		

Taxon	Status	Poznámka
<i>Crepis paludosa</i>		
<i>Cruciata laevipes</i>		
<i>Daucus carota</i>		
<i>Deschampsia cespitosa</i>		
<i>Digitaria sanguinalis</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Dipsacus fullonum</i>		
<i>Dipsacus strigosus</i>	naturalizovaný, neofyt	
<i>Dryopteris filix-mas</i>		
<i>Echinochloa crus-galli</i>	invazní, archeofyt	
<i>Echinops sphaerocephalus</i>	invazní, neofyt	
<i>Echium vulgare</i>		
<i>Epilobium angustifolium</i>		
<i>Epilobium hirsutum</i>		
<i>Epilobium</i> sp.		
<i>Epipactis helleborine</i>		
<i>Equisetum arvense</i>		
<i>Equisetum palustre</i>		
<i>Erigeron annuus</i>	invazní, neofyt	roztroušeně
<i>Erophila verna</i>		
<i>Euonymus europaeus</i>		
<i>Eupatorium cannabinum</i>		
<i>Euphorbia cyparissias</i>		
<i>Euphorbia esula</i>		
<i>Euphorbia helioscopia</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Fagus sylvatica</i>		
<i>Falcaria vulgaris</i>		
<i>Fallopia convolvulus</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Festuca rubra</i>		
<i>Filipendula ulmaria</i>		
<i>Forsythia xintermedia</i>	z výsadby	
<i>Fraxinus excelsior</i>		
<i>Fumaria officinalis</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Galeobdolon montanum</i>		
<i>Galeopsis speciosa</i>		
<i>Galeopsis tetrahit</i>		
<i>Galium aparine</i>		
<i>Galium mollugo</i> agg.		
<i>Galium odoratum</i>		
<i>Galium sylvaticum</i>		
<i>Galium verum</i>		
<i>Geranium pratense</i>		
<i>Geranium pusillum</i>	naturalizovaný, archeofyt	

Taxon	Status	Poznámka
<i>Geranium robertianum</i>		
<i>Hedera helix</i>		
<i>Helianthus tuberosus</i>	invazní, neofyt	v úseku Přelouč - Valy
<i>Heracleum sphondylium</i>		
<i>Hieracium sabaudum</i>		
<i>Humulus lupulus</i>		
<i>Hypericum perforatum</i>		
<i>Chaerophyllum hirsutum</i>		
<i>Chelidonium majus</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Impatiens glandulifera</i>	invazní, neofyt	vlhké části, toky
<i>Impatiens parviflora</i>	invazní, neofyt	roztrošeně, zejména lesy
<i>Inula conyzae</i>		
<i>Iris pseudacorus</i>		
<i>Juglans regia</i>		
<i>Juncus effusus</i>		
<i>Knautia arvensis</i>		
<i>Laburnum anagyroides</i>	naturalizovaný, neofyt	
<i>Lactuca serriola</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Lamium album</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Lamium maculatum</i>		
<i>Lamium purpureum</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Lapsana communis</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Lathyrus pratensis</i>		
<i>Lepidium campestre</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Libanotis pyrenaica</i>	C4a	porosty jižně od zastávky Valy u Přelouče - zastávka
<i>Linaria vulgaris</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Lycopsis arvensis</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Lythrum salicaria</i>		
<i>Malus domestica</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Malva sylvestris</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Medicago lupulina</i>		
<i>Medicago sativa</i>	naturalizovaný, neofyt	
<i>Melilotus albus</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Melilotus officinalis</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Mercurialis perennis</i>		
<i>Microrrhinum minus</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Microthlaspi perfoliatum</i>		
<i>Myosotis arvensis</i>		
<i>Myosotis stricta</i>		
<i>Myosoton aquaticum</i>		
<i>Oenothera sp.</i>		
<i>Papaver argemone</i>	naturalizovaný, archeofyt, C4a	roztrošeně

Taxon	Status	Poznámka
<i>Parthenocissus quinquefolia</i>	naturalizovaný, neofyt	
<i>Pastinaca sativa</i>		
<i>Petasites hybridus</i>		
<i>Phalaris arundinacea</i>		
<i>Phragmites australis</i>		
<i>Picea abies</i>		
<i>Pimpinella major</i>		
<i>Pinus sylvestris</i>		
<i>Plantago major</i>		
<i>Poa annua</i>		
<i>Poa compressa</i>		
<i>Poa nemoralis</i>		
<i>Poa pratensis</i>		
<i>Polygonatum multiflorum</i>		
<i>Populus nigra</i> "Italica"		
<i>Populus tremula</i>		
<i>Populus xcanadensis</i>	invazní, neofyt	v úseku Přelouč - Valy
<i>Portulaca oleracea</i>	invazní, archeofyt	
<i>Potentilla verna</i>		
<i>Prunus avium</i>		
<i>Prunus domestica</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Prunus insititia</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Prunus padus</i>		
<i>Prunus spinosa</i>		
<i>Pyrus communis</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Quercus robur</i>		
<i>Ranunculus acris</i>		
<i>Ranunculus bulbosus</i>		
<i>Ranunculus repens</i>		
<i>Reseda lutea</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Rhus typhina</i>	naturalizovaný, neofyt	
<i>Robinia pseudoacacia</i>	invazní, neofyt	okolo km 10,7 v lese, hojně v úseku Přelouč - Valy
<i>Rosa canina</i>		
<i>Rosa rugosa</i>	z výsadby	
<i>Rubus fruticosus</i> agg.		
<i>Rumex acetosa</i>		
<i>Salix caprea</i>		
<i>Salix cinerea</i>		
<i>Salix euxina</i>		
<i>Salix viminalis</i>		
<i>Sambucus nigra</i>		
<i>Sanguisorba minor</i>		

Taxon	Status	Poznámka
<i>Sanguisorba officinalis</i>		
<i>Saponaria officinalis</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Saxifraga tridactylites</i>	C3 aut, SO	kolejiště v Heřmanově Městci, Cholticích
<i>Securigera varia</i>		
<i>Sedum hispanicum</i>	naturalizovaný, neofyt	
<i>Senecio vulgaris</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Setaria pumila</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Silene vulgaris</i>		
<i>Sisymbrium officinale</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Solanum nigrum</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Solidago canadensis</i>	invazní, neofyt	okolí Choltic, v úseku Choltice - Heřmanův Městec roztoušeně až hojně
<i>Solidago virgaurea</i>		
<i>Sorbus aucuparia</i>		
<i>Stellaria media</i>		
<i>Symphoricarpos albus</i>	invazní, neofyt	výsadba v Cholticích
<i>Symphytum officinale</i>		
<i>Syringa vulgaris</i>	naturalizovaný, neofyt	
<i>Tanacetum vulgare</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Taraxacum</i> sect. <i>Ruderalia</i>		
<i>Tilia cordata</i>		
<i>Torilis japonica</i>		
<i>Trifolium pratense</i>		
<i>Trifolium repens</i>		
<i>Trisetum flavescens</i>		
<i>Ulmus</i> sp.		
<i>Urtica dioica</i>		
<i>Valerianella locusta</i>		
<i>Verbascum thapsus</i>		
<i>Veronica arvensis</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Veronica chamaedrys</i>		
<i>Veronica persica</i>	naturalizovaný, neofyt	
<i>Veronica sublobata</i>		
<i>Vicia angustifolia</i>	naturalizovaný, archeofyt	
<i>Vicia cracca</i>		
<i>Viola arvensis</i>		
<i>Viola riviniana</i>		
<i>Viscum album</i>		

5. ZOOLOGICKÝ PRŮZKUM

Metodika průzkumu

Údaje o fauně byly zjišťovány v celém úseku dotčené železniční trati. Terénní průzkumy byly provedeny 17. 5., 6. 8., 14. a 15. 8. 2021. Živočichové byli zjišťováni vizuálně, případně pomocí dalekohledu, akusticky podle hlasových projevů a pozorováním jejich pobytových znaků. Využity byly také informace z faunistických databází (Česká společnost pro ochranu netopýrů – ČESON, Nálezová databáze ochrany přírody – NDOP). Vyhodnocovány byly potenciální biotopy a úkryty jednotlivých zástupců živočichů. Sledovány byly také kadávery nalezené podél železnice.

K zařazení živočichů do jednotlivých kategorií ochrany byly použity následující zkratky: Druhy zvláště chráněné zákonem (uvedené ve vyhlášce č. 395/1992 Sb., v platném znění)

- O – *Ohrožený druh*
- SO – *Silně ohrožený druh*
- KO – *Kriticky ohrožený druh*

Druhy zapsané v červených seznamech (Chobot et Němec 2017, Hejda et al. 2017)

- EX – *Vyhynulý*
- RE – *Vymizelý na území ČR*
- EW – *Vyhynulý nebo vyhubený ve volné přírodě*
- CR – *Kriticky ohrožený*
- EN – *Ohrožený*
- VU – *Zranitelný*
- NT – *Téměř ohrožený*
- NE – *Nevyhodnocený*
- DD – *Nedostatečné údaje*

Druhy zapsané v evropských směrnicih

- I – *Druh zapsaný v příloze I Směrnice 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků*
- II – *Druh zapsaný v příloze II Směrnice 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin - Druhy živočichů a rostlin v zájmu Společenství, jejichž ochrana vyžaduje vyhlášení zvláštních oblastí ochrany*
- IV – *Druh zapsaný v příloze IV Směrnice 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin - Druhy živočichů a rostlin v zájmu Společenství, které vyžadují přísnou ochranu*
- V – *Druh zapsaný v příloze V Směrnice 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin - Druhy živočichů a rostlin v zájmu Společenství, jejichž odchyt a odebírání ve volné přírodě a využívání může být předmětem určitých opatření na jejich obhospodařování*

Výsledky zoologického průzkumu

Dotčená železniční trať prochází zemědělsky intenzivně obhospodařovanou krajinou. Jedná se o liniovou stavbu doprovázenou pouze úzkým pásem ruderální vegetace obklopenou poli. Výskyt dřevin je v jejím okolí minimální. V úseku mezi Valy a Heřmanovým Městcem prochází pouze podél okrajů několika lesních porostů. Rozsáhlými lesním komplexem pak vede v úseku mezi Kostelcem u Heřmanova Městce a Prachovicemi. Ve většině úseku vede železnice v rovině okolního terénu, resp. pouze na drobném náspu.

Bezobratlí

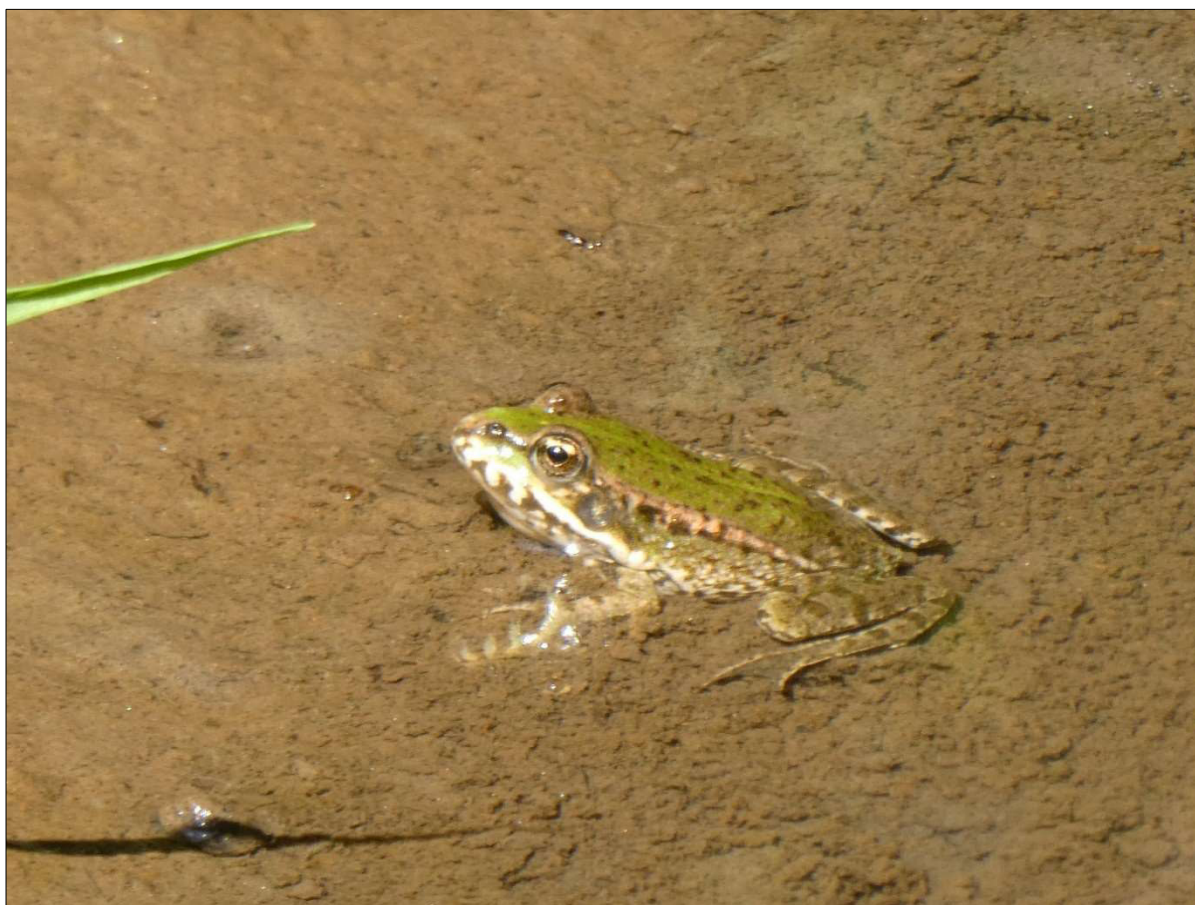
Během průzkumů byly pozorovány běžné druhy bezobratlých. Z motýlů se jednalo např. o bělásku řeřichového (*Anthocharis cardamines*), bělásku řepového (*Pieris rapae*), bělásku zelného (*Pieris brassicae*), perleťovce stříbropásku (*Argynnis paphia*), okáče lučního (*Maniola jurtina*), dlouhozobku svízelovou (*Macroglossum stellatarum*), babočku paví oko (*Inachis io*), babočku kopřivovou (*Aglais urticae*) či žluťásku řešetlákového (*Gonepteryx rhamni*).

Z blanokřídlých byla zaznamenána drvodělka fialová (*Xylocopa violacea*) a zástupci čmeláků (*Bombus* sp., O) sbírající nektar z okolní vegetace.

Obojživelníci

Obojživelníci jsou během roku, resp. alespoň v období rozmnožování vázáni na vodní prostředí. Vhodné vodní plochy pro jejich výskyt v území chybí. Mokřad vyznačený v mapových podkladech severně od Choltic je zavážen stavební sítí. Mezi Jeníkoviciemi a železniční tratí se rozkládá Dolní a Horní Jeníkovický rybník. Obojživelníci jsou vázáni také na území PP Meandry Struhy. Dále železnice kříží drobné vodní toky. V okolí mostního objektu v km 11,45 přes Jeníkovický potok byla zjištěna přítomnost několika jedinců skokanů skřehotavých (*Pelophylax ridibundus*, KO, NT, V). Několik jedinců bylo zjištěno také ve zvodnělém okolí propustku v drážním km 12,3.

Zástupci obojživelníků využívají také lesní porosty. Z lesa mezi Valy a Veselím, po jehož východním okraji železnice prochází se vyskytuje ropucha obecná (*Bufo bufo*, O, VU) (NDOP, AOPK ČR, 2021). Během průzkumů v PP Meandry Struhy bylo v území zjištěno 5 druhů obojživelníků. Jednalo se o čolka obecného (*Lissotriton vulgaris*, SO, VU), kuňku obecnou (*Bombina bombina*, SO, EN, II, IV), skokana hnědého (*Rana temporaria*, VU, V), skokana skřehotavého (*Pelophylax ridibundus*, KO, NT, V) a skokana štíhlého (*Rana dalmatina*, SO, NT, IV) (Šafářová et al. 2014). Jednotlivé nálezy však byly drážní těleso, které s částí PP hraničí. Z Horního Jeníkovického rybníka jsou uváděny záznamy snůšek skokana hnědého (*Rana temporaria*, VU, V).

Obr. 7: Skokan skřehotavý v blízkosti mostního objektu přes Jeníkovický potok (SO 14-20-01)

Plazi

Na železniční těleso, náspy a okolí železničních stanic je často vázána přítomnost ještěrky obecné (*Lacerta agilis*, SO, VU, IV). Ještěrky obecné, a to jak juvenilní, tak dospělí jedinci, byly pozorovány ve vazbě na narušované okraje drážního pozemku podél lesa v km 4,1 až 4,9. Jednalo se o jednotky exemplářů. Jejich výskyt lze předpokládat i v dalších lesních porostech. Dále byl v místě odpojení dotčené železnice od hlavního železničního koridoru u Valů nalezen mrtvý jedinec slepýše křehkého (*Anguis fragilis*, SO, NT). Také tento druh lze roztroušeně očekávat v okolí celého úseku železnice. Krom výše uvedených zástupců uvádí také Šafářová et al. (2014) výskyt užovky obojkové (*Natrix natrix*, O, NT) z PP Meandry Struhy. Jedná se o druh vázaný na vodní toky.

Ptáci

V okolí železniční trati se vyskytuje celá řada běžných zástupců ptáků, kteří jsou vázáni na zemědělskou krajinu. Pozorováni byli káně lesní (*Buteo buteo*), poštolka obecná (*Falco tinnunculus*), straka obecná (*Pica pica*), sojka obecná (*Garrulus glandarius*), holub domácí

(*Columba livia f. domestica*), bažant obecný (*Phasianus colchius*). Ruderální vegetaci v okolí železnice hojně využívají ke sběru potravy stehlíci obecní (*Carduelis carduelis*).

Zajímavé bylo pozorování ťuhýka obecného (*Lanius collurio*, O, NT, I) v okolí km 7,2, kdy hnízdil pár vyváděl mláďata v okolí železnice dřevin zcela prostého. K posedávání pak využívaly vzrostlých kerblíků lesních v úzkém pásu podél železnice a kukuřice seté na navazujících polích. Ťuhýk obecný byl zaznamenán také v okolí km 11, opět dřevin prostého. Vlakovou zastávku Veselí u Přelouče využívá k hnízdění vlaštovka obecná (*Hirundo rustica*, O, NT). Vzdušný prostor nad železnicí brázdí rorýsi obecní (*Apus apus*, O). Porosty vzrostlých dřevin ke svému hnízdění využívá žluva hajní (*Oriolus oriolus*, SO). Poměrně častá byla v okolí železnice také pozorování rákosníků obecných (*Acrocephalus scirpaceus*). V okolí PP Meandry Struhy hnízdí několik párů slavíků obecných (*Luscinia megarhynchos*, O), další zpívající samec byl zaznamenán ve vazbě na křoviny v drážním km 12,8.

V porostech dřevin v km 9,5 u Jeníkovíc byla pozorována tři mláďata puštíka obecného (*Strix aluco*). Potravu na polích vyhledává vrána šedá (*Corvus cornix*) či havran polní (*Corvus frugilegus*, VU).

V okolí drážního km 12,0 byl pozorován moták pochop (*Circus aeruginosus*, O, VU, I). V drážním km 12,3 vyhledával úkryt v ruderální vegetaci podél železnice pár koroptví polních (*Perdix perdix*, O, NT).

Z dalších druhů byli pozorováni špaček obecný (*Sturnus vulgaris*), skřivan polní (*Alauda arvensis*), kos černý (*Turdus merula*), sýkora koňadra (*Parus major*), pěnice černohlavá (*Sylvia atricapilla*) a pokřovní (*S. curruca*), vrabec domácí (*Passer domesticus*) a polní (*P. montanus*), zvonek zelený (*Chloris chloris*), hrdlička zahradní (*Streptopelia decaocto*), rehek domácí (*Phoenicurus ochruros*), strnad obecný (*Emberiza citrinella*), budníček menší (*Phylloscopus collybita*), brhlík lesní (*Sitta europaea*), červenka obecná (*Erithacus rubecula*), holub hřivnáč (*Columba palumbus*), kukačka obecná (*Cuculus canorus*), cvrčilka zelená (*Locustella naevia*), kachna divoká (*Anas platyrhynchos*).

Dle Šafářové et al. (2014) využívají pole v blízkosti železnice také křepelky polní (*Coturnix coturnix*, SO, NT), v PP Meandry Struhy hnízdí ledňáček říční (*Alcedo atthis*, SO, VU, I) a lejsek šedý (*Muscicapa striata*, O). Hnízdí zde také již výše zmínění ťuhýk obecný, slavík obecný a žluva hajní.

Dle nálezové databáze NDOP (AOPK ČR, 2021) využívají Jeníkovické rybníky lyska černá (*Fulica atra*), čáp černý (*Ciconia nigra*, SO, VU, I), volavka popelavá (*Ardea cinerea*, NT) a potápka malá (*Tachybaptus ruficollis*, O, VU). Ve vazbě na lesní porosty u Prachovic lze zaznamenat datla černého (*Dryocopus martius*, I).

Obr. 8: Stehlík obecný při sběru potravy

Savci

V průběhu průzkumů byla pozorována celá řada běžných zástupců savců.

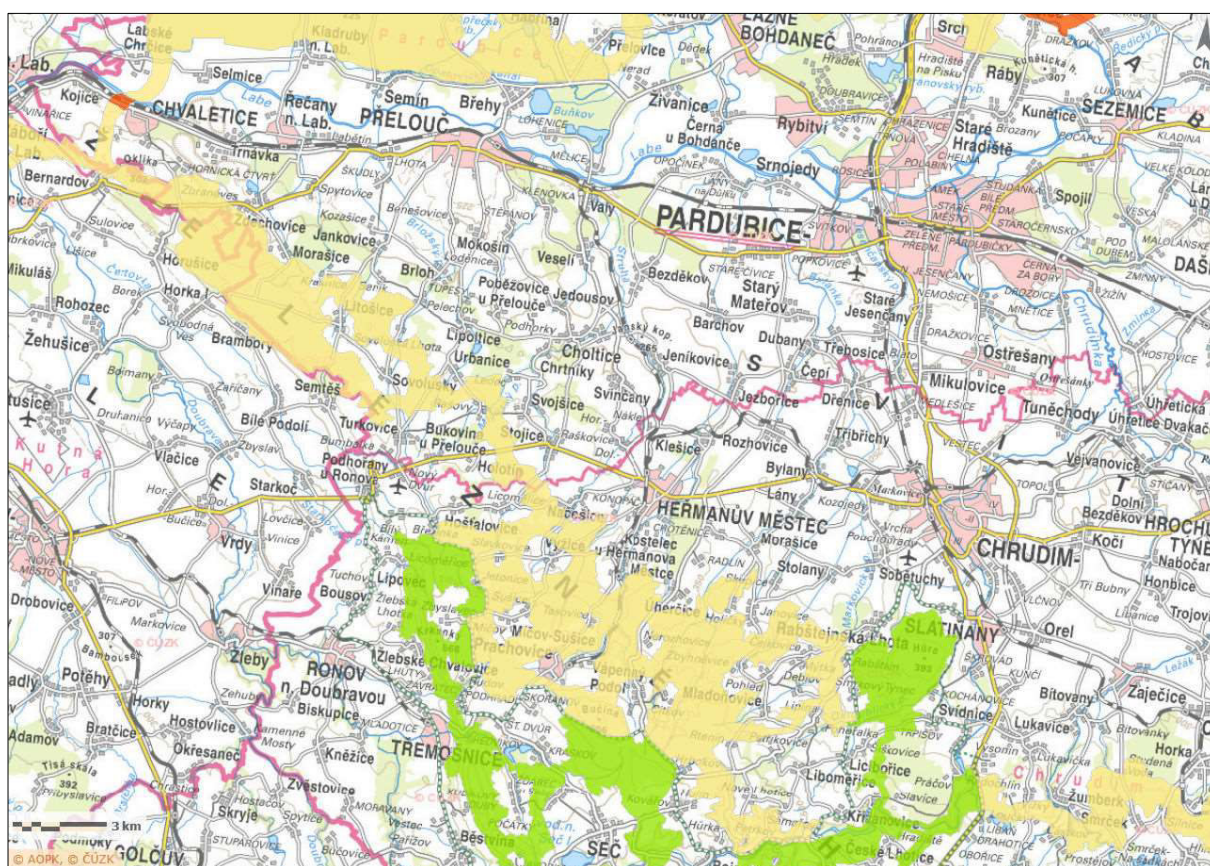
Všudypřítomní jsou v okolí železnice zejména srnec obecný (*Capreolus capreolus*) a zajíc polní (*Lepus europaeus*, NT). Vyskytuje se zde také prase divoké (*Sus scrofa*). Z šelem byly zjištěny pobytové znaky kuny lesní (*Martes martes*) a lišky obecné (*Vulpes vulpes*). Z drobných druhů savců byla v území zjištěna přítomnost krtek obecného (*Talpa europaea*), hrabošů polních (*Microtus arvalis*) a myšic (*Apodemus* spp.). Vodní tok Strouha využívá vydra říční (*Lutra lutra*, SO, NT, II, IV). Na lesní porosty je vázána veverka obecná (*Sciurus vulgaris*, O, DD).

Dle Šafářové et al. (2014) byli během lovu zaznamenáni ve vazbě na PP Meandry Struhy netopýr nejmenší (*Pipistrellus pygmaeus*, SO, IV), n. hvízdavý (*Pipistrellus pipistrellus*, SO, IV), n. rezavý (*Nyctalus noctula*, SO, IV), n. večerní (*Eptesicus serotinus*, SO, IV) a n. vodní (*Myotis daubentonii*, SO, IV). Také v okolí železnice se vyskytují dřeviny s dutinami či dalšími potenciálními úkryty pro netopýry, což potvrzují také údaje o potenciálních úkrytech pro netopýry v PP Meandry Struhy (Mikeska 2019).

Migrační prostupnost

Jednokolejná železniční trať nepředstavuje pro živočichy výraznější překážku. Drážní těleso je ve většině úseku vedeno v rovině s okolím. Intenzita provozu je zde nízká, v úseku Heřmanův Městec – Prachovice pouze příležitostná. I přesto dochází k občasným srážkám živočichů s jedoucími soupravami, což lze doložit nálezy kadáverů celé řady živočichů (od drobných savců, přes zástupce ptáků (bažant), zajíce až po srnce). Umístěna je zde celá řada, zejména trubních propustků.

Okolí posuzované trati v úseku Přelouč – Heřmanův Městec není vymezeno jako migračně významné území. Úsek mezi Kostelcem u Heřmanova Městce a Prachovicemi migračně významné území, resp. biotop zvláště chráněných druhů velkých savců kříží. Železnice zde nepředstavuje migrační překážku, navíc jak je výše uvedeno, provoz je zde pouze příležitostný. Výraznější omezení migrací je způsobeno oplocením zdejších areálů, ať už se týká o sklad hmotných rezerv či části příslušící k cementárně Prachovice.

Obr. 9: Biotop zvláště chráněných druhů velkých savců

6. VLIVY NA FLÓRU A FAUNU

Flóra

Během terénních průzkumů byla v dotčeném území zaznamenána přítomnost jednoho zvláště chráněného druhu dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., v platném znění, a sice lomikamene trojprstého (*Saxifraga tridactylites*, SO, C3 aut). Nalezen byl v kolejišti žst. Choltice a Heřmanův Městec. Jedná se o druh, který se šíří podél železnic. Dle Červeného seznamu ČR patří mezi ohrožené pouze jeho autochtonní výskyt, tedy výskyt na přirozených stanovištích. Vzhledem k tomu není nutné žádat o udělení výjimky dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění. Při odstranění populací lomikamene lze postupně očekávat opětovné šíření rostlin tak, jako je tomu doposud.

Populace obou druhů Červeného seznamu budou v rámci realizace výkopu dotčeny pouze okrajově, na úrovni několika rostlin a zůstanou v území zachovány.

Vzhledem k charakteru záměru dojde k narušení ruderální vegetace při realizaci výkopů podél železnice. Po ukončení výkopů dojde k postupnému obnovení vegetace.

Záměr si vyžádá kácení dřevin. Drážní těleso je poměrně úzké a v některých úsecích rostou v blízkosti kolejiště vzrostlé dřeviny. V současném stavu jsou dřeviny podél železnice pravidelně odstraňovány. Problematické však bude provedení výkopů, kdy v několika úsecích bude výkop vést v těsné blízkosti vzrostlých dřevin (dubů, vrb, javoru apod.), ve vzdálenosti cca 0,5 až 1 m od báze kmene a hrozí riziko narušení kořenového systému, které může mít za následek snížení vitality a stability dřevin. Z tohoto důvodu je nutné zvážit přeložení výkopů na opačnou stranu v úsecích 4,1 až 4,15; 4,5 až 4,6; 4,78 až 5,0; 5,3 až 5,5 podél lesních porostů a v úseku 6,0 až 6,8 po okraji PP Meandry Struhy, resp. v úseku 7,6 až 7,9, kde železnici doprovází solitérní dřeviny v těsné blízkosti drážního tělesa.

Výkop musí být veden v maximální možné vzdálenosti od vzrostlé lípy srdčité v blízkosti technologického objektu v žst. Choltice. Výkop o šířce 35 cm, ve vzdálenosti 1 m od hrany technologické budovy a 3,2 m od středu kmene lípy bude v okolí této dřeviny prováděn ručně. Kořeny o průměru 5 cm a více nesmí být přerušeny.

Dřeviny, které nebudou v rámci realizace stavby káceny budou důsledně ochráněny před poškozením, viz níže.

Opatření k ochraně dřevin před negativními účinky stavby

Při realizaci záměru je třeba pro dřeviny, které v území zůstanou zachovány, dodržet opatření na ochranu dřevin vycházející z normy ČSN 83 9061 Technologie vegetačních úprav v krajině – Ochrana stromů, porostů a vegetačních ploch při stavebních pracích. K ochraně před mechanickým poškozením dřevin je nutné stromy chránit oplocením, které by mělo obklopovat celou kořenovou zónu, ve výjimečných případech je možné ochránit kmen pomocí vypoštářovaného bednění z fošen o výšce 2 m. Je nutné, aby ochranné bednění či plot zakrývaly také kořenové náběhy. Při zásahu do kořenové zóny stromu (např. hloubení jam, výkopů) bude výkop proveden ručně, bude třeba dbát zvýšené opatrnosti tak, aby nedošlo k mechanickému poškození kořenového systému. Při výkopu nebudou přetínány kořeny s průměrem větším než 2 cm. Dále je nutné zabránit tomu, aby v blízkosti dřeviny nebyla půda zhutňována např. pojezdy stavební techniky nebo výkopovým materiálem. Musí být rovněž zabráněno tomu, aby byl prostor zamokřen např. vodou unikající ze stavby. V ochranném pásmu dřeviny nesmí být zakládána ohniště ani nesmí se zde nacházet žádné zdroje tepla. Je třeba zabránit jakýmkoli mechanickým, příp. chemickým poškozením dřevin a půdního prostoru. Veškerá porušení těchto opatření mohou vést k vážnému poškození kořenového systému a celkovému úhynu stromu.

Obr. 10: Lípa srdčitá na území žst. Choltice

Obr. 11: Dřeviny na pozemcích PUPFL v km 4,5

Obr. 12: Dřeviny rostoucí mimo les, PP Meandry Struhy

Fauna

Vliv na bezobratlé

K negativnímu ovlivnění zástupců bezobratlých v souvislosti s realizací záměru nedojde. Dočasně, po dobu výkopu, dojde ke snížení potravních příležitostí. Tento vliv je však okrajový a akceptovatelný.

Vliv na obojživelníky

V rámci záměru budou rekonstruovány čtyři mostní objekty. V případě propustků se nejedná o vodní toky, a to ani dočasné. V souvislosti s rekonstrukcí mostu přes Jeníkovický potok v km 11,439 dojde k okrajovému ovlivnění populace skokana skřehotavého. Během sanací rekonstrukce mostu dojde k zásahům do jeho okolí, vč. vodního toku a jeho břehů, které skokani využívají. Předpokládat lze dočasné opuštění míst dotčených stavbou.

Parametry mostu zůstanou zachovány, dojde k obnově průchozích berm, vč. jejich napojení na navazující terén.

Riziko pak představují havarijní stavy, kterým je nutné předcházet.

Vliv na plazy

K zásahu do biotopů s výskytem plazů dojde v souvislosti s realizací výkopů podél drážního tělesa. Toto ovlivnění však bude spíše okrajové a pouze dočasné. Lokální populace plazů zůstanou v území zachovány, po ukončení prací lze předpokládat opětovné využívání okrajů drážního tělesa.

Vliv na ptáky

V rámci záměru je podél trati plánováno kácení stromů a křovin. Vzhledem k tomu, že se jedná o železniční trať, kde jsou vzrostlé dřeviny pravidelně odstraňovány, nebude dopad kácení dřevin v okolí příliš významný.

V souvislosti s využíváním porostů dřevin k hnízdění je nutné navržené kácení provádět v období vegetačního klidu, mimo hnízdění ptáků. Kácení je možné provádět od 1. 10. do 31. 3. daného roku.

Ovlivnění zástupců využívajících okolí železnice bude obdobné jako v současné době, dojde pouze k mírnému zvýšení rušení v jednotlivých úsecích v závislosti na průběhu stavebních činností. Míra rušení však bude zcela zanedbatelná.

Riziko pro ptáky představují průhledné stěny (např. v případě železničních zastávek, mostních konstrukcí apod.). V případě realizace takovýchto stěn budou využity neprůhledné materiály. Při využití průhledných materiálů budou stěny či plochy z vnější strany upraveny svislou

povrchovou úpravou (pískováním) vertikálními pruhy o šířce min. 2 cm v max. vzdálenosti 10 cm.

Zvýšení kolizí ptáků s projíždějícími vlaky oproti současnému stavu neočekáváme.

Vliv na savce a migrační prostupnost

Během výstavby může vlivem hluku docházet k rušení živočichů využívajících bezprostřední okolí záměru, jako jsou srnec obecný a zajíc polní. Během realizace záměru lze proto očekávat dočasný přesun těchto živočichů do klidnějších částí krajiny. Tento stav však bude pouze dočasný, po ukončení stavby dojde k opětovnému osídlení opuštěného území.

V souvislosti s kácením dřevin může dojít ke kolizi se stromy, ve kterých lze zaznamenat potenciální úkryty pro netopýry.

Nepříznivý vliv liniových dopravních staveb na obratlovce (především savce) spočívá v narušení migrační prostupnosti krajiny. V případě rekonstruovaného úseku zůstane migrační prostupnost zachována na stejné úrovni jako doposud. Ke vzniku nové migrační bariéry nedojde.

V úseku mezi Kostelcem u Heřmanova Městce a Prachovicemi kříží železniční trať migračně významné území, resp. biotop zvláště chráněných druhů velkých savců. Železnice zde vzhledem ke svému pouze příležitostnému provozu nepředstavuje překážku. Problematictější se jeví oplocení zdejších areálů, které však s rekonstrukcí železnice nemají souvislost.

V rámci záměru dojde k rekonstrukci 4 mostních objektů. Propustky v km 6,759 (SO 12-21-01) a v km 9,215 (SO 14-21-01) budou nahrazeny trubním propustkem DN 800. Propustek v km 10,808 (SO 14-21-02) bude nahrazen trubním propustkem DN 1000.

V případě rekonstrukce mostu v km 11,439 (SO 14-20-01) budou jeho parametry zachovány na současné úrovni. Dojde k úpravě oboustranných berm o šířce 0,6 m a jejich napojení na navazující terén.

Lze tedy konstatovat, že migrační prostupnost železničního tělesa zůstane zachována na stejné úrovni jako doposud.

Obr. 13: Propustek v drážním km 6,759 určený k rekonstrukci

Obr. 14: Propustek v drážním km 9,215 určený k rekonstrukci

Obr. 15: Propustek v drážním km 10,808 určený k rekonstrukci

Obr. 16: Most v drážním km 11,439 určený k rekonstrukci

7. DOPORUČENÁ OPATŘENÍ PRO MINIMALIZACI NEGATIVNÍHO VLIVU ZÁMĚRU

1. Zvážit přeložení výkopů na opačnou stranu v úsecích 4,1 až 4,15; 4,5 až 4,6; 4,78 až 5,0; 5,3 až 5,5 podél lesních porostů a v úseku 6,0 až 6,8 po okraji PP Meandry Struhy, resp. v úseku 7,6 až 7,9, kde železnici doprovází solitérní dřeviny v těsné blízkosti drážního tělesa.
2. Výkop v blízkosti vzrostlé lípy srdčité u stávající technologické budovy v žst. Choltice musí být veden v maximální možné vzdálenosti od lípy. Výkop o šířce 35 cm, ve vzdálenosti 1 m od hrany technologické budovy a 3,2 m od středu kmene lípy bude v okolí této dřeviny prováděn ručně. Kořeny o průměru 5 cm a více nesmí být přerušeny. Prostor okolo lípy bude ochráněn bedněním či plotem postaveným v minimální vzdálenosti 2 m od báze stromu.
3. Během stavby budou dodržována uvedená opatření k ochraně dřevin před negativními účinky stavby.
4. Během rekonstrukce mostu přes Jeníkovický potok v km 11,439 (SO 14-20-01) důsledně předcházet vzniku havarijních stavů, zabránit úniku nebezpečných chemických látek do vodního prostředí.
5. V rámci ochrany ptáků před nárazy budou případně navržené transparentní plochy navržené z vnější strany se svislou povrchovou úpravou (pískováním) – vertikálními pruhy o šířce min. 2 cm v max. vzdálenosti 10 cm.
6. Kácení dřevin bude provedeno v období od 1. 10. do 31. 3.
7. Během stavebních činností je třeba předcházet šíření invazních druhů rostlin. V případě výskytu druhů jako jsou např. křídlatky či topinambur hlíznatý, je třeba přistoupit k jejich okamžitému odstranění.

8. ZÁVĚR

Železniční trať prochází zemědělsky intenzivně využívanou krajinou, s minimální přítomností přírodních či přírodě blízkých biotopů. Těleso železnice je ve většině úseku dřevin téměř prosté, doprovázeno je úzkým lemem rudерální vegetace.

V úseku mezi km 5,6 a 6,7 tvoří drážní pozemek hranici PP Meandry Struhy. Zároveň zde železnice vede v ochranném pásmu této přírodní památky. K umístění, povolování nebo provádění staveb v ochranném pásmu zvláště chráněného území je třeba souhlas orgánu ochrany přírody. Dle platného plánu péče (Mikeska 2019) je dopad provozu lokální železnice na chráněné ekosystémy minimální, spočívá především v krátkodobém rušení hlukem a šíření rudерálních druhů.

V rámci biologického průzkumu byla ve vazbě na železnici zjištěna přítomnost řady zvláště chráněných druhů organismů. Většina z nich nebude realizací stavby dotčena. Pro dočasný zásah do biotopu a rušení je však nutné požádat o udělení výjimky dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění, pro kriticky ohroženého skokana skřehotavého (*Pelophylax ridibundus*) a silně ohroženou ještěrku obecnou (*Lacerta agilis*). V obou případech bude ovlivněno několik jedinců místních populací. V případě požadavku kácení dřevin na území PP Meandry Struhy či v ochranném pásmu PP bude nutné požádat o udělení výjimky také pro zástupce netopýrů. Největší zásah bude představovat zejména kácení dřevin, jehož rozsah závisí na vedení kabelové trasy. Vzhledem k možné vazbě některých druhů ptáků v době hnízdění na porosty dřevin je termín kácení navržen na období od 1. 10. do 31. 3.

Cílem provedeného přírodovědného průzkumu bylo zhodnotit stav území dotčeného realizací záměru „Rekonstrukce TZZ Přelouč - Prachovice“ po stránce floristické i faunistické a posoudit možný negativní vliv záměru na živou složku. Na základě zjištěného druhového složení v dotčené oblasti byla navržena opatření na zmírnění vlivu záměru na faunu i flóru. Při dodržení těchto opatření a také vzhledem k charakteru a rozsahu záměru lze jeho vliv hodnotit jako akceptovatelný.

9. LITERATURA A POUŽITÉ PODKLADOVÉ MATERIÁLY

- Culek et al. (2013): Biogeografické regiony České republiky. Masarykova univerzita, Brno.
- Danihelka J., Chrtek J., Kaplan Z. (2012): Checklist of vascular plants of the Czech Republic. Seznam cévnatých rostlin České republiky. Preslia 84: 647-811.
- Demek J. (2006): Hory a nížiny - Zeměpisný lexikon ČR. AOPK ČR.
- Gulich V. (2012): Red list of vascular plants of the Czech Republic: 3rd edition. Preslia 84: 631-645.
- Hejda R., Farkač J., Chobot K. [Eds.] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Příroda, Praha, 36: 1–612.
- Chobot K., Němec M. [Eds.] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. Příroda, Praha, 34: 1–182.
- Kaplan Z. et al. (2019): Klíč ke květeně České republiky. Academia, Praha.
- Mikeska M. (2019): Plán péče o přírodní památku Meandry Struhy na období 2019-2028. AOPK ČR.
- Neuhäuslová et al. (2001): Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. Academia, Praha.
- Reisch Ch. (2007): Genetic structure of *Saxifraga tridactylites* (Saxifragaceae) from natural and man-made habitats. Conservation Genetics 8 (4): 893-902.
- Šafářová L. et al. (2014): Výsledky průzkumu obratlovců v PP Meandry Struhy (Pardubický kraj, okr. Pardubice).
- Vyhláška MŽP ČR č. 395/1992 Sb., v platném znění
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Internetové zdroje

- <http://mapy.nature.cz>
- www.nature.cz
- <https://portal.nature.cz/>

Zpracovala:

Mgr. Martina Fialová, Ph.D., EXprojekt s.r.o., tel. 724 188 210, fialova@exprojekt.cz

Olomouc, říjen 2021